

SUOMEN MERIHISTORIALLINEN YHDISTYS SJÖHISTORISKA FÖRENINGEN I FINLAND RY

Jäsentiedote 1 / 2024

Huomio jäsenasioista!

Olemme siirtyneet uuteen jäsenrekisterijärjestelmään. Tämän takia laskutus ja tiedote tulevat tavanomaista myöhemmin. Mikäli olet ennen saanut tiedotteet ja laskun sähköpostilla, mutta nyt paperisena, pyydämme ottamaan yhteyttä jäsensihteerimme. Kannustamme myös kaikkia siirtymään sähköiseen tiedottamiseen ja laskutukseen. Näin viestintä on yhdistykselle nopeampaa ja edullisempaa. Sähköpostiosoitteen ja muutokset yhteystietoihin voit toimittaa jäsensihteerillemme Vilma Lempiäiselle osoitteeseen jasenet@smhy.fi

Tässä jäsenkirjeessä:

- Kutsu yhdistyksen kevätkokoukseen
- Syysretki, risteily Tukholmaan
- Artikkelipyyntö Nautica Fennica 2025: Vuorovaikutuksia
- Merellisiä näyttelyitä ja tapahtumia
- Julkaisuja ja podcasteja
- Yhdistyksen hallituksen yhteystiedot

Kutsu yhdistyksen kevätkokoukseen

Tervetuloa Suomen Merihistoriallisen yhdistyksen (Sjöhistoriska föreningen i Finland ry) kevätkokoukseen

Tiistaina 14.5.2024 klo 17.00 Tieteiden talo Sali 504, Kirkkokatu 6 Helsinki

Tilaisuus alkaa ST Ove Enqvistin kaikille avoimella esitelmällä ”Obbnäs – elämää saaristokylässä”. Esitelmän jälkeen on kahvitauko, jonka jälkeen pidetään jäsenille tarkoitettu yhdistyksen kevätkokous.

Kevätkokouksen esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta
3. Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
4. Laillisuus ja päätösvaltaisuus
5. Työjärjestys ja asialistan hyväksyminen
6. Toimintakertomus vuodelta 2023

Yhdistyksen puheenjohtaja esittelee toimintakertomuksen

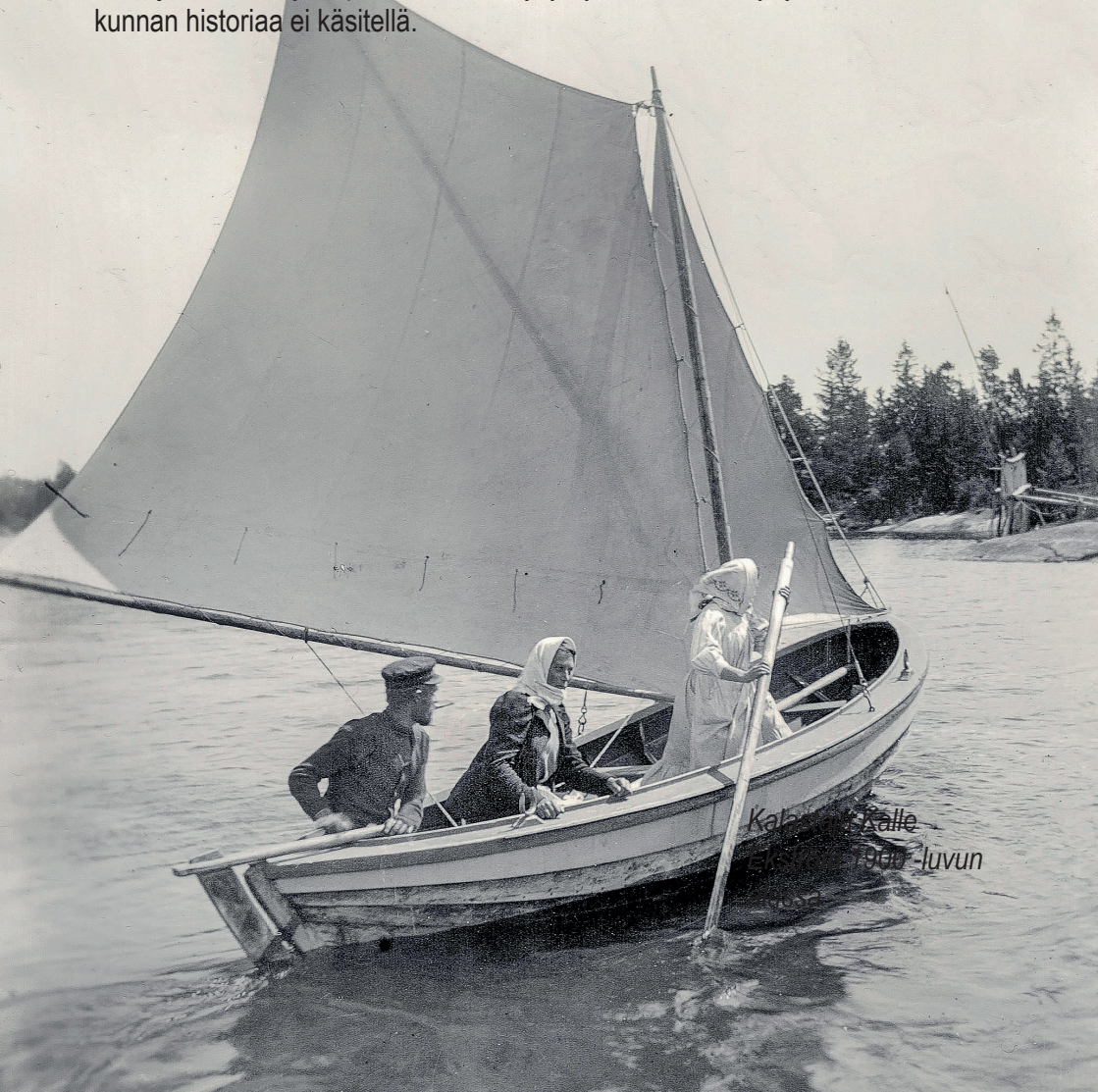
7. Tilinpäätös ja toiminnantarkastajien lausunto vuodelta 2023

Yhdistyksen taloudenhoitaja esittelee yhdistyksen tilinpäätöksen. Toiminnan tarkastajan lausunto esitellään kevätkokoukselle.

8. Vastuuvapauden myöntäminen vastuuvellolisille
9. Muut asiat, mm. yhdistyksen kesäretki Tukholmaan
10. Kokouksen päätös

Kokousesitelmä. Obbnäs. Elämää saaristokylässä

Esitys perustuu maaliskuussa julkaistuun teokseen. Obbnäs sijaitsee Kirkkonummen kunnan eteläosassa. Esityksessä käsitellään Obbnäsin ja sen lähialueiden, pitkälti tuntematonta, historiaa 1500-luvulta varuskunnan perustamiseen saakka. Värikkääseen historiaan sisältyy mm. tataarien ryöstöretket 1500-luvulla, hylkyjen ryöstöt, alueen vihollisista varoittavat merkkitulet jne., mutta myös alueen asukkaiden ja kesävieraiden jokapäiväinen elämä Porkkala vuokra-aikaan 1944 saakka. Neuvostoliiton vuokra-aika ja alueen palautus 1956 ja siihen liittyvät pakkolunastuskysymykset tuodaan lyhyesti esille. Varuskunnan historiaa ei käsitellä.

Syysretki

SYYSRISTEILYLLE TUKHOLMAAN 24.9.–26.9.2024!

Jäsenillämme on mahdollisuus osallistua yhteistyökumppanina ”syvien ja suo-
laisten vesien skönäreille” ja muille merenkulun toimijoille tarkoitetulle risteilylle
Tukholmaan. Jos jäseniämme osallistuu tarpeeksi, voimme järjestää lisäohjel-
maa satamassaolon aikana Tukholmassa, esim. vierailun johonkin merelliseen
museokohteeseen.

Varaukset siis 22.8. mennessä Matkapojat Oy, Sari Huuskonen, sari.huusko-
nen@matkapojat.fi, puh 0102323 424.

Pyydämmekin lähettämään tiedon osallistumisestanne jäsenihteerillemme
Vilma Lempiäiselle
(jasenet@smhy.fi) 22.8. mennessä. Olisi kiva tietää, keitä meitä on mukana,
koska voimme tarpeen mukaan varata paluumatkalle oman pöydän tai miettiä
muuta pienemmän porukan tapaamista. Menomatkan buffahan kuuluu heidän
myymiensä matkojen hintaan.

Risteilyn ohjelma ja varausohjeet seuraavalla sivulla.

TERVETULOA MUKAAN!

Oy **HENRY NIELSEN AB**

HENRY NIELSEN NOSTALGIA RISTEILY XII

*Myös vanhat merenkulkijat muistakin varustamoista
Syvien ja suolaisten vesien skönöjen risteily*

Viking Line m.s.Gabriella 24.09. - 26.09.2024

Lähtöselvitys, Katajanokka alkaen 24.9. klo 1530 Matkapaikien toimipiste terminaalissa

Helsinki - Tukholma 24.09.2024 klo 1715 - 1000 LT (25.9.)

Tukholma - Helsinki 25.09.2024 klo 1630 - 1010 LT (26.9.)

B4T sisähytti max 4 hlö

1 hlö hytissä	110 eur/hlö
2 hlö hytissä	90 eur/hlö
3 hlö hytissä	80 eur/hlö
4 hlö hytissä	75 eur/hlö

A4T seaside hytti max 4 hlö

130 eur/hlö
100 eur/hlö
87 eur/hlö
80 eur/hlö

LYX seaside-hytti (max. kahdelle hengelle, sis. erikoisaamiaisen meno ja paluu)

LYX 1 hlö hytissä 440 eur/hlö

LYX 2 hlö hytissä 245 eur/hlö

Kaikkiin Matkapoljilta ostettuihin paikkoihin kuuluu buffet illallinen 24.9. (ensimmäinen kattaus)

Muut ruokailut voi ostaa paikkaa varatessa.

Tällä matkalla noudatetaan yleisiä matkapakettiehtoja sekä Matkapoljat Oy:n lisä- ja erityisehtoja. Lisätietoja matkaa varatessanne Matkapoljat Oy:ltä. Matkavakuutusta suositellaan.

Varaukset 01.05. - 22.08. 2024, jolloin annetaan Vikingille vahvistus Matkapoljilta
Matkapoljat Oy, Sari Huuskonen puh: **010 2323 424**

E-mail: sari.huuskonen@matkapoljat.fi

Kutsumme nyt kaikki n. 1950-1990 luvuilla seilanneet merenkulkijat mukaan AVEC, vaikka ette sattuneetkaan seilaamaan Henry Nielsen varustamossa. Tällaisesta merimiestapaamisesta olen kuullut oltavan kiinnostuneita. Olemmehan kaikki samaa porukkaa, vanhoja merimiehiä. Myös kaikki yhteistyökumppanit: Merimieskirkko, varustamoiden henkilökunta, MEPA ja muut. Kaikki, jotka eivät ole saaneet e-mailia minulta viimeaikoina, lähetetään osoitteenne minulle. Yritän värkätä INFO lappuja sekä osallistujalistan ja toimittaa listan juuri ennen lähtöämme reissuun. On mukava tietää mukana olevia ja/tai etsiä heitä jutusteluun. Myöskin henkkarit mukaan.

Pistäkää nyt puskaradio toimimaan ja rollaattorit huoltoon.

Matkalla aivan jokaisella tulisi olla nimilappu rinnassa yli 10mm korkuisin kirjaimin !!!

Lisätietoja ja terveisin:

Convoker Wintio

E-mail: **wintio1949@gmail.com**

Tel: 040-5932 105

p.s. On perinne heittää kukkia Kustaanmiekassa / Harnajalla joukostamme poistuneiden muistoksi.

Artikkelipyyntö / Call for Papers – Nautica Fennica 2025: Vuorovaikutuksia

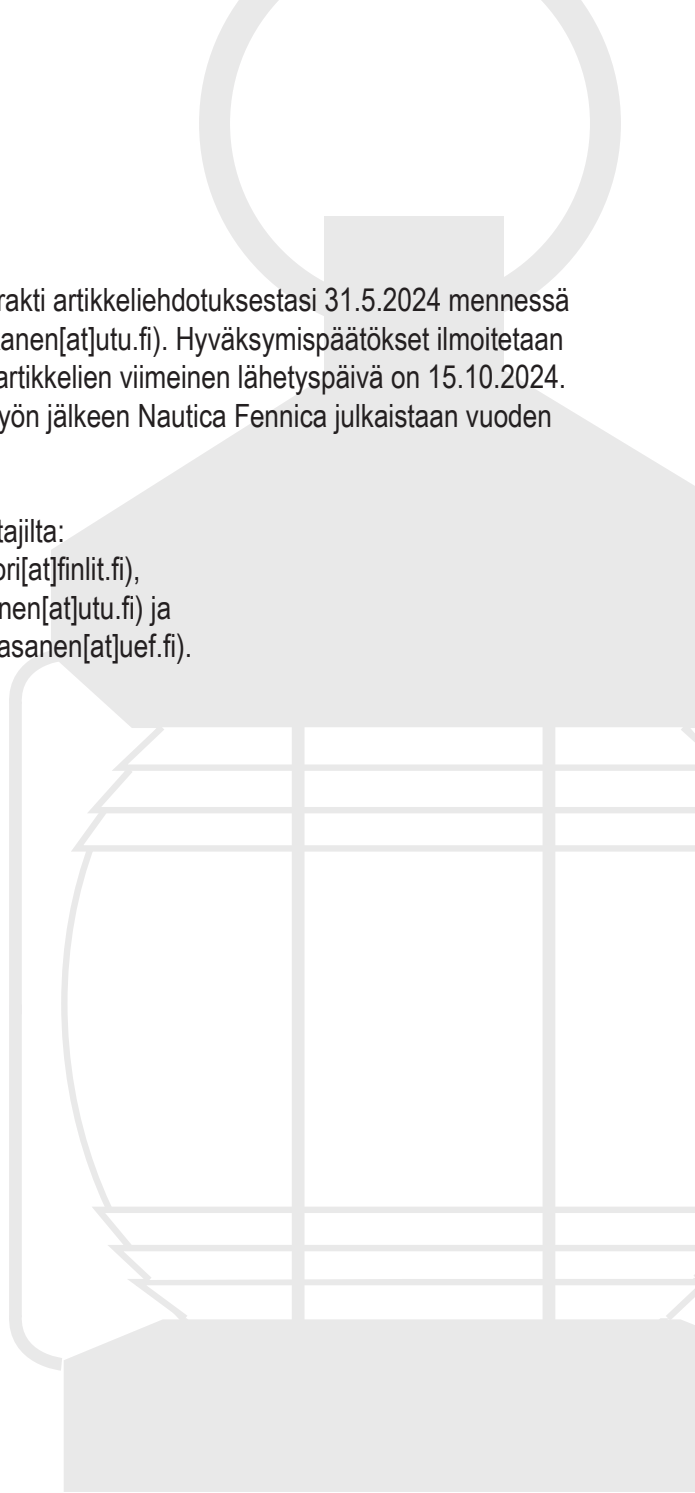
Tarjota artikkelia Nautica Fennicaan!

Merihistoria on viime vuosina laajentunut perinteisestä merenkulun historiasta uusille maantieteellisille alueille ja kohti uusia teemoja. Yhtäältä merihistorian piiriin ovat nousseet merten rannikoiden historia ja myös sellaiset sisämaan ilmiöt, joilla on yhteys merenkulkuun. Toisaalta merihistorian tarkastelema toimijakenttä on laajentunut merenkävijöistä – jotka useimmiten olivat miehiä – laajemmin merellisiin yhteisöihin, historiallisiin vähemmistöihin sekä ei-inhimillisen maailman toimijoihin kuten eläimiin. Myös ympäristön olosuhteet ja niissä tapahtuvat muutokset ovat nousseet tärkeäksi kiinnostuksen kohteeksi.

Nämä merihistorian uudet aluevaltaukset huomioon ottaen etsimme tieteellisiä artikkeleita Nautica Fennican vuoden 2025 numeroon, jonka teemana on Vuorovaikutuksia. Nautica Fennica on jufo-1 luokiteltu, avoimesti julkaistava ja vertaisarvioitu suomalaisen merihistorian ja meriarkeologian tutkimuksen lippulaivajulkaisu. Sen toimittamisesta vastaa Suomen merihistoriallinen yhdistys ja julkaisija on Museovirasto. Tulevan numeron toimittajat ovat professori Tuomas Räsänen, FT Kirsi Keravuori sekä väitöskirjatutkija Heidi Pitkänen. Julkaisupäätökset tekee toimituskunta, jonka puheenjohtaja on professori emeritus Yrjö Kaukiainen ja jäsenet FT Anne Ala-Pöllänen, ST Ove Enqvist, FT Minna Koivikko, PhD Sari Mäenpää ja dosentti Pirita Frigren.

Toivomme artikkeliehdotuksia, jotka liittyvät erityisesti seuraaviin teemakokonaisuuksiin:

- Meren ja rannikoiden, meren ja sisämaan tai meren ja mantereiden väliset vuorovaikutussuhteet
- Vuorovaikutus merellisissä yhteisöissä
- Ihminen merellisen ympäristön muutosten pyörteissä
- Ihmisten ja ei-inhimillisten olentojen suhde merellisissä konteksteissa
- Ihmisen ja luonnon vuorovaikutus

Lähetä noin 300 sanan abstrakti artikkeliehdotuksestasi 31.5.2024 mennessä Heidi Pitkäselle (heidi.m.pitkanen[at]utu.fi). Hyväksymispäätökset ilmoitetaan 15.6. mennessä. Valmiiden artikkelien viimeinen lähetyspäivä on 15.10.2024. Vertaisarvioinnin ja toimitustyön jälkeen Nautica Fennica julkaistaan vuoden 2025 lopulla.

Lisätietoja voit kysellä toimittajilta:

Kirsi Keravuori (kirsi.keravuori[at]finlit.fi),

Heidi Pitkänen (heidi.m.pitkanen[at]utu.fi) ja

Tuomas Räsänen (tuomas.rasanen[at]uef.fi).

Merellisiä näyttelyitä ja tapahtumia Merikeskus Forum Marinumissa tapahtuu kesällä:

Suuret purjelaivat saapuvat Turkuun 18.-21.7! Turku isännöi kuudetta kertaa The Tall Ships Races -purjelaivatapahtumaa kesällä 2024. Tapahtuma järjestetään Turussa torstaista sunnuntaihin 18.–21. heinäkuuta. Turkuun on ilmoittautunut jo yli 60 alusta! Forum Marinum sijaitsee keskellä vilkasta tapahtuma-aluetta.

Vesiliikenteen historiaa tallentavien museoiden seuraava yhteistyökokous järjestetään Forum Marinumissa PERJANTAINA 6. SYYSKÜUTA 2024. Mukaan ovat tervetulleita niin museoiden ja museoyhdistysten edustajat kuin muutkin vesiliikenteen, merenkulun ja kalastuksen historiaa tallentavat toimijat. Kokouksen kielinä ovat sekä suomi että ruotsi. Lopullinen kutsu ohjelmiseen ja ilmoittautumisoheineen lähetetään viimeistään kesäkuun alussa. Lisätietoja: amanuenssi Pauli Kivistö, pauli.kivisto@forum-marinum.fi, 040 0362678.

Samana viikonloppuna 7.– 8.9.2024 tarjoamme lisäksi mahdollisuuden osallistua Forum Marinumissa pidettävään, kansainväliseen merihistoriallisiin näkökulmia tarkastelevaan BOTTNISK KONTAKT XXII -seminaariin. Sen pääteemana on tällä kertaa aihe ”Katastrofer, olyckor och svåra tider”. Seminaarin kielet ovat ruotsi ja englanti. På svenska nedan:

Under samma veckoslut DEN 7–8 SEPTEMBER 2024 erbjuder vi även en möjlighet att delta på Forum Marinum i det internationella maritimhistoriska seminariet BOTTNISK KONTAKT XXII, vars huvudtema denna gång är ”Katastrofer, olyckor och svåra tider”. Ytterligare information: Tutkija/ forskare Mikko Meronen, mikko.meronen@forum-marinum.fi, 050 3427922.

Kaikille avoin merilukupiiri kokoontuu 27.4. klo 14 Forum Marinumissa. Itämeriaiheinen keskustelu- ja kansalaistapahtuma 6.6. Forum Marinumissa. Turku Sea Jazz 2.-3.8. Forum Marinumissa.

Kotkassa Merikeskus Vellamossa

Oceanista – muoti ja meri 19.4.-29.9.2024

Oceanista näyttää, kuinka huippumuoti on lainannut merenkulkijoiden tyyliä ja kulttuuria vuosikymmenten ajan. Näyttely esittelee kansainvälisesti tunnettujen muotitalojen ja suomalaisten suunnittelijoiden merestä inspiroitunutta muotia. Mukana ovat muun muassa Chanel, Thom Browne, Jean Paul Gaultier, Iris van Herpen, Maison Margiela, Moncler, Pierre & Gilles, Eilish Macintosh, Philip Treacy, Sumiko Iwakiri, Versace, Idaliina Friman ja Anne-Mari Pahkala.

Laajassa, kaikkiaan n. 110 vaatetta tai asustetta esittelevässä näyttelyssä voi nähdä myös vahvoja muistoja herättäviä merihenkisiä klassikkovaatteita ja katumuotia aina 1800-luvun loppupuolelta asti. Suomen kansallismuseon tuottama näyttely perustuu Tanskan kansallisen merimuseon Museet for Søfartin näyttelyyn, ja se on toteutettu yhteistyössä Exponan kanssa.

Ajankohtaista Rauman merimuseossa

Teemanäyttely: Merikaupunki Rauma

Merellisellä nostalgialla herkutteleva teemanäyttely tarjoaa monipuolisen kokoelman esimerkkejä, joilla mielikuvaa raumalaisesta merellisyydestä - ja erityisyydestäkin - on rakennettu ja pidetty yllä. Valokeilaan on nostettu esimerkiksi lapskoussi, kotiseututatuoinnit, muistomerkit ja merellisiä lauluja esittänyt lauluyhtye Jungmannit.

Tuttujen aiheiden lisäksi näyttelyssä voi tutustua tuoreisiin näkemyksiin merellisestä Raumasta. Esillä on "maakravun" rakkauskirje Raumanmerelle sekä kartta raumalaisten nuorten lempipaikoista Raumanmereltä tai sen rannoilta. Näyttelyssä voi myös tutustua Rauman teatterikoululaisten, Freinet-koululaisten sekä Sataedun suomen kielen opiskelijoiden ajatuksiin Raumasta merikaupunkina.

Teemanäyttely juhlistaa osaltaan Rauman merimuseon 20 toimintavuotta. Näyttely on esillä 10.2.2024 - 20.12.2025.

Julkaisuja ja podcasteja

John Nurmisen säätio

Sodan sumua – ensimmäinen maailmansota Suomenlahdella

KIRJA ENNAKKOMYNNISSÄ –20 % ENNAKKOTILAAJAN ALENNUKSELLA 19.5.2024 ASTI. Käytä kassalla koodia ENNAKKOTILAA tai muista kanavista saamaasi koodia.

Mitä tarinoita kertovat ensimmäisen maailmansodan aikaan Itämerellä merenpohjaan päätyneet sota- ja kauppa-alukset?

Tutkimussukeltajat Juha Flinkman ja Jouni Polkko kertovat teoksessaan Sodan sumua – ensimmäinen maailmansota Suomenlahdella ensimmäisen maailmansodan vaiheista Itämerellä.

”Kaikki tuo historia on koskemattomana allamme, odottaen, että pääsemme takaisin kameroinemme. Meren pimeydessä voivat kauan sitten käytyjen taisteluiden jäänteet säilyä koskemattomina, vain odottamassa, että saavat tarinansa kerrottua.”

Teoksen kerronta etenee monitasoisesti juoksupätkäinä rinnakkain noin sadan vuoden päässä toisistaan olevia tapahtumia. Tekijät ovat tehneet perusteellista arkistolähdetutkimusta, jonka avulla he avaavat sodanaikaisia dramaattisia tapahtumia.

Toisen kerronnallisen linjan muodostavat Badewanne-sukellusryhmän pinnalla alaiset tutkimusmatkat meren kellareissa odottaville hyllyille.

Itämeren pohjassa lepäävien hylkyjen tarinat aukeavat upeiden vedenalaisten kuvien äärellä ja ensimmäisen maailmansodan aikaiset arkistokuvat laivoista, sukellusveneistä ja henkilöistä havainnollistavat historiallisia hetkiä.

Tilaa kirja nyt ennakkotilaajan etuna –20 % alennuksella tulevasta myyntihinnasta! (voimassa 19.5. asti). Käytä kassalla koodia ENNAKKOTILAA tai muista kanavista saamaasi koodia.

Kirja ilmestyy 20.8.2024, jolloin myös postitukset ennakkotilaajille aloitetaan.

Katso: <https://kauppa.johnnurmisenasaatio.fi>

Kaksi tietokirjaa: TALLINNAN-MATKUSTAJALAIVALIIKENTEEN HISTORIA (1837–2023)

Uutuus

TALLINNAN-LIIKENTEEN MOOTTORIALUKSET (1965–2023)

ISBN 978-952-9689-43-9 Hinta 46,- euroa (sis. alvn)

HÖYRYLAIVALLA TALLINNAAN-kirja (1837–1981)

ISBN 978-952-9689-39-2 Hinta 39,- euroa (sis.alvn)

Teokset esittelevät kaikki linjalla liikennöineet varustamot ja alukset siipiraslaira-va Storfurstenista MyStariin.

Esiteltäviä aluksia on lähes 200 (mm. Ariadne, Georg Ots, Cinderella jne.)

Laivatietojen lisäksi kirjoissa on paljon Viroa ja Suomea yhdistäneitä/erottaneita tapahtumia eri aikakausilta: Venäjän-vallan aika, kansallistunteiden herääminen ja nk. ”Suomenlahden silta”, sortokausi, ensimmäinen maailmansota ja molempien maiden tie itsenäisyyteen, itsenäiset Viro ja Suomi sotien välillä, Neuvostoliitto miehittää Viron, Neuvosto-Eestin ajat ja linjan uudelleenavautuminen 1965, Viron uudelleenitsenäistyminen 1991 ja nykyaika.

Tallinnan-laivalinjalla on ollut yllättävän värikkäät vaiheet!

Kannattaa tutustua!

Aallonharjalle -podcast

Turun yliopiston Aallonharjalle -meritutkimusverkoston podcasteissa keskustellaan ajankohtaisesta suomalaisesta mereen liittyvästä tutkimuksesta. Keskustelemassa on humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen tutkijoita ja muita asiantuntijavieraita. Aiheina ovat mm. Tove Janssonin merisuhde, Skötbåt ja Borstön hylyn identifiointi. Käy kuuntelemassa mielenkiintoisia keskusteluja osoitteessa <https://sites.utu.fi/aallonharjalle/podcast/>

Suomen Merihistoriallisen yhdistyksen hallitus

PhD Sari Mäenpää, puheenjohtaja, pj@smhy.fi, 040 656 9672

FT Kirsi Keravuori, varapuheenjohtaja, kirsi.keravuori@finlit.fi

FM Anna Jaskari, sihteeri, sihteeri@smhy.fi

FT Laura Seesmeri, tiedottaja, tiedotus@smhy.fi

FM Vilma Lempiäinen, jäsensihteeri jasenet@smhy.fi, 040 865 4681

FT Emilia Syväsalmi, taloudenhoitaja talous@smhy.fi

ST, lippueamiraali Tom Hanén

FT Pirita Frigren

FM, väitöskirjatutkija Heidi Pitkänen

Merikapteeni Peter Lindberg

SM Antti-Veikko Haimila

FT Tuomas Räsänen

SUOMEN MERIHISTORIALLINEN YHDISTYS RY
SJÖHISTORISKA FÖRENINGEN I FINLAND RF
PL 134, 00171 HELSINKI
www.suomenmerihistoriallinenyhdistys.fi